

Lepilová, Květuše; Richterek, Oldřich

Doc. Irina Makarovna Poročkinová, CSc. : (k významnému životnímu jubileu petrohradské bohemistky)

Opera Slavica. 2010, vol. 20, iss. 1, pp. 33-34

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/117127>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

mání slovanského verše na materiálu srbského desaterce, muzikolog, historik a hudební skladatel PhDr. Richard Mayer v referátu Reflexe ochrany ruského kulturního dědictví na stránkách časopisu Zprávy památkové péče, roč. 1937-2009 povšiml kontinuity této činnosti v Rusku a SSSR na pozadí měnících se politických a ideologických kontextů, brněnská bulharistka Mgr. Elena Krejčová, PhD., poukázala na úlohu překladatele tzv. malých jazyků v současné Evropě, zvláště v EU, kroatistka Mgr. Mirna Stehliková Durasek analyzovala tendence v překládání české beletrie do chorvatštiny, srbská slovakinistka Stefana Paunović Rodić analyzovala současný stav srbské slovakinistiky a motivaci ke studiu slovenštiny, brněnská ukrajinistka Mgr. Oxana Gazdošová prezentovala *Česko-ukrajinský právníký slovník* (autorky doc. Halyna Myronova a Mgr. Oxana Gazdošová), balkanista PhDr. Václav Štěpánek, PhD., rozebral rusko-srbské politické vztahy v 90. letech 20. století, Zuzana Vargová z UKF charakterizovala slavistická studia v Nitře, bělehradský bohemista doc. Jaromír Linda pojednal o areálovém dialogu na Katedře slavistiky Filologické fakulty v Bělehradě, brněnský rusista doc. Aleš Brandner hovořil o úloze církevněslovanského jazyka v ruském a východoslovanském prostoru, srbská bohemistka dr. Ivana Kočevski charakterizovala českou literaturu přeloženou do srbštiny, prof. Ivo Pospíšil ukázal na důležitost slavistického bádání v analýze geopolitických antagonismů, rusistka PhDr. Ivana Ryčlová, PhD., prezentovala ráz současného ruského dramatu, balkanista Mgr. Petr Stehlik ukázal na neblahý vliv nacionalismu v koncipování nové historiografie na Balkáně a historik a rusista Mgr. Josef Šaur prezentoval spojitosti historie a literární vědy.

Seminář se vyznačoval tím, že se často dotýkal aktuálních a někdy i delikátních témat, sporných míst v historii a současnosti a metodologickou otevřeností. Ukázalo se, že je tu řada bílých míst ve vztazích mezislovanských i jiných, řada hrozivých aktuálních napětí, která pramení v historii, v diachronních politických a kulturních strukturách i v koncipování nových státností. Na semináři se dařilo propojovat základní a aplikovaný výzkum, současně bylo v několika poukázáno na hrozby budoucnosti i na nezastupitelnou úlohu expertní areálové slavistiky pro současnou evropskou politiku, ale také pro hlubší, nezastírané a neresušené poznání minulosti a současnosti politiky, kultury a literatury a na jazykové vzdělávání jako přirozený most mezi evropskými národy, jejichž vývoj byl zvrásněn neodvolatelnými historickými událostmi a mezníky. Seminář měl multi- a interdisciplinární charakter v přímé návaznosti na svůj název ve smyslu analýzy nových metod, témat a problémů moderního slavistického bádání.

Ivo Pospíšil

Doc. Irina Makarovna Poročkinová, CSc.
(K významnému životnímu jubileu petrohradské bohemistky)

Katedra slovanské filologie Fakulty filologie a umění Sankt-Peterburské univerzity oslavila 1. února 2010 životní jubileum bohemistky a slavistky doc. Iriny Poročkinové, CSc., ženy, která svou životní dráhu spojila s tímto pracovištěm. Na fakultě LGU absolvovala obor literárněvědná slavistika diplomovou práci *Pervyje perevody prozy Jana Nerudy na ruskij jazyk* (1949). Studium u akademika Jana Mukařovského na Univerzitě Karlově v Praze ukončila kandidátskou práci na téma *Tvorčestvo Marii Pujmanovoj* (1960).

V letech 1953-1987 pak I. M. Poročkinová soustavně působí na své petrohradské katedře jako asistentka, odborná asistentka a od r. 1964 jako docentka. Aktivně přispívala k formování poválečné univerzitní slavistiky, přednášela českou literaturu od jejich počátků po současnost pro studenty bohemistiky i pro studenty dalších slavistických oborů, seznamovala studenty s českým folklorem i s teorií a praxí překladů, s českou kulturologií a s literárními vztahy. Své bohaté zkušenosti uplatňuje ještě dnes aktivní spoluprací se svým petrohradským pracovištěm.

Výzkum I. Poročkinové se zabývá meziliterárními kontakty, osudy ruské emigrace v Československu a styky T. G. Masaryka s Ruskem. Kromě více než 200 publikovaných statí se tato autorka představila monografií *L. N. Tolstoj i slavjanskije narody: Literaturno-estetičeskije i socialno-filozofskije vzajimosvjazi vtoroj poloviny XIX-načala XX veka* (Leninograd 1983). Ve spolupráci se svým manželem I. V. Ivanovem napsala knihu *Čechi v Sankt-Peterburge* (Sankt-Peterburg 2003). Vedle významné činnosti badatelské je I. Poročkinová známa jako překladatelka mnoha českých a slovenských prozaických děl, esejů a dramát do ruštiny. Přeložila autory jako např. K. Světlou, J. Wolkeru, J. Haška, V. Dyka, S. K. Neumanna, I. Olbrachta, K. Poláčka, M. Pujmanovu M. Kunderu, T. G. Masaryka, K. Čapka, J. Škvorčického aj.

Bohatá činnost badatelky a překladatelky je násobena jejími aktivitami osvětovými, zvláště jako členky „Společnosti bratří Čapků“ (Obščestvo brat'jev Čapekov) v Sankt-Peterburgu. Mimořádně se zasloužila o realizaci českého projektu, jímž na nádvoří Fakulty filologie i iskusstv Sankt-Peterburské univerzity byla r. 2003 odhalena busta čestného profesora Petrohradské univerzity (1916) a prvního československého prezidenta T. G. Masaryka (Mj. I. M. Poročkinová se svým manželem připravila publikaci *Masarik i Rossija*, kterou se však dosud nepodařilo vydat, a je naděje, že v upravené podobě vyjde péčí petrohradské univerzity. Podobný osud měla i další společná kniha obou manželů *Mohykáni české kultury*, ukazující jedinečný zahraniční pohled na českou kulturu; kniha rovněž čeká na nakladatele, snad opět s pomocí místní univerzity).

Docentka Poročkinová je nositelkou čestných vyznamenání a medailí majících vztah k její činnosti za druhé světové války (Veterán války, Veterán práce, 50 let vítězství ve Velké vlastenecké válce 1941-1945, Na paměť 300 let Sankt-Peterburgu aj.). Její působení na univerzitě je oceněno mnoha děkovnými listy a bronzovou medailí „Filologičeskij fakul'tet“. Celý život I. M. Poročkinové (i jejího výše vzpomenutého manžela – nejbližšího spolupracovníka, básníka Igora Inova) je spojen s českou kulturou a slovesným uměním. Dlouhá léta tato vzácná dvojice přijížděla do Slovanské knihovny NK v Praze studovat zdroje, které překládali, interpretovali a mistrovsky přibližovali ruským čtenářům a divákům. Cena Ministerstva zahraničí České republiky *Gratias agit* byla této skromné badatelce a ženě vzácných kvalit lidských udělena slovy „význačný činitel neocenitelného přínosu při rozšiřování dobrého jména České republiky za jejími hranicemi“. Při příležitosti významného životního jubilea Iriny Makarovny Poročkinové má letos česká kulturní obec příležitost vyjádřit jí své díky za obrovskou práci, věnovanou české kultuře.

Ústav slavistiky FF MU v Brně, Slavistická společnost Franka Wollmana a Česká asociace slavistů jubilate k jejímu životnímu výročí upřímně gratulují. S výrazem úcty si vděčně připomínají její dlouholetou spolupráci, celoživotní dílo věnované české kultuře a literatuře. Do dalších let jí všichni přejí hodně zdraví a životní spokojenosti v další záslužné činnosti.

Květuše Lepilová – Oldřich Richterek